

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

XXIII. De testibus ad exceptiones probandas & infamiam alicujus
purgandam productis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

ferunt tamen in multis, cùm alia pena in uno & alia pro altero inferatur, & inter personas accusatorum & testium sit utique distinguendum, cùm non per accusatores sed testes crimina comprobentur, multis super hoc & rationibus & argumentis inductis. Ne verò vel innocentiae puritas confusa succumbat, vel simoniae pravitas effugeret impunita, nos æquitate pensata, nec omnes exceptions contra testes oppositas duximus admittendas, nec repellendas duximus universas, sed illas duntaxat probandas admisisimus quæ fortè probatae non de zelo justitiae, sed de malignitatis fomite procedere viderentur, conspirationes scilicet & inimicitias capitales. Ceteras autem exceptions appositas, ut furti, adulterij, & hujusmodi, propter immanitatem heresis simoniaca, ad cuius comparationem omnia crimina quasi pro nihilo reputantur, duximus repellendas: quoniam etsi fidem testium debilitarent in aliquo, non tamen evacuarent ex toto; præfertim cum alia contigerit admiracula suffragari. Ad probandas ergo exceptions admissas Abbas quoddam proutulit instrumentum &c.

TITULUS XXIV.

De testibus ante litis contestationem productis & appellatione.

Idem Abbatii sancti Proculi & magistro I. Canonico Bononiensi.

Ad hoc Deus in apostolica sede nos ^{Lib. 1. epist. 362.} constituit totius Ecclesia magistratum ut quia secundum scripturæ sententiam fecit Deus hominem rectum, sed ipse se infinitis immiscuit questionibus, ad eam nodi questionum difficiles referantur, suo recto iudicio dissolvendi. Ad apostolatus quippe nostri notitiam literarum verstrarum insinuatione pervenit quod cùm causa quæ inter B. & R. uxorem ejus vertitur à dilecto filio nostro G. sanctæ Mariæ in Porticu Diacono Cardinale, tunc apostolicæ sedis Legato, vobis commissa fuisset fine debito terminanda, viro ipso ad vos ad instantiam mulieris sèpius convocato, tandem R. patrum suum in causa ipsa coram vobis constituit responsalem. Qui assignata sibi die ut libello responderet uxoris, (quo virum à separatione thori, & ut dotem suam reciperet, de adulterio accusabat) qui (*patruus scilicet*) donec advocatus ejus, qui absens erat, rediret, inducias postulavit. Quibus ad diem certam obtentis, iterum propter eandem causam dilationes similes impetravit. Cùm autem tertio dilationes hujusmodi cum instantia petens, obtinere non posset, publicè proclamavit se nunquam coram vobis aliter responsurum, nec quod aliter suam vobis præsentiam exhiberet. Unde duobus ferè mensibus sic impedito cause principio & progressu, cùm vobis dictus procurator illudere videretur, testes mulieris habito consilio recepitistis, & allegationibus insuper prebuistis audientiam. Quo facto, dictus procurator ad præsentiam vestram accedens dixit se respondere paratum, velle negotio interessere. Qui sibi die statuta, cùm videretur libello de quo

^{Lib. 1. epist. 313.}

De testibus qui ad exceptionem probandam à partibus inducuntur tua nos duxit fraternitas consulendos, utrum cogendi sint super principali etiam negotio ferre testimonium veritati, & an illi sint sicut ceteri testes examinandi districte qui ad purgandam alicujus infamiam inducuntur. Super hoc igitur fraternitatem tuam in Domino plurimum commendantes, quæ in dubiis apostolicæ sedis vult certificari rescripto, taliter ad proposita respondemus, quod si testes induicti jam sint ad exceptionem solummodo comprobandam, cùm super ea tantum juraverint dicere veritatem, super principali non debent audiri nec cogi testimonium perhibere, utpote super quo deponerent non jurati. Si verò cùm ad probandam exceptionem peremptoriam ab alterutra partium inducuntur, reliqua pars super principali etiam eos deponere fortè petierit, & ut cogantur super toto negotio dicere ve-